

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2025 / 35

TÜSİAD

13 Ekim 2025

BU SAYIDA:

KÜRESEL GEÇİT
AB - ARNAVUTLUK
YAPAY ZEKA
ÇELİK
AB SINIR YÖNETİMİ

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

Küresel Geçit

- Ortak ülkelerdeki Küresel Geçit yatırımlarının ölçeklendirilmesine yönelik yenilikçi stratejilerin değerlendirildiği Küresel Geçit Forumu 9-10 Ekim 2025 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirildi. Düzenlenen Forum kapsamında AB Komisyonu özel sektörün Küresel Geçit yatırımlarına katılımını kolaylaştırmak ve artırmak amacıyla tasarlanan Küresel Geçit Yatırım Merkezi'nin ([Global Gateway Investment Hub](#)) faaliyete geçirildiğini açıkladı. Bu yeni yatırım platformu Avrupa şirketlerinin Sahra Altı Afrika, Asya Pasifik ve Latin Amerika ile Karayipler bölgelerindeki ortak ülkelerde iklim ve enerji, dijital, eğitim ve araştırma, sağlık ve ulaşım gibi önemli sektörleri kapsayan yatırım projelerini desteklemeyi amaçlıyor.

Küresel Geçit Yatırım Merkezi, Küresel Geçit Programı'nın hedefleri kapsamında AB özel sektör yatırım projelerini değerlendirmek ve bunları AB Komisyonu, Avrupa Yatırım Bankası, kalkınma finans kuruluşları, ihracat kredi kuruluşları ve ulusal hükümetler dahil olmak üzere çeşitli destek noktalarıyla bir araya getirmek amacıyla merkezi çerçeveyi sağlayacak. Projelerin yatırıma uygun kabul edilebilmesi için yatırım projelerinin Küresel Geçit Programı ilkeleri ve odak sektörlerle uyumlu olması, önemli yatırım hacmi gerektirmesi (genellikle €10 milyonun üzerinde) ve proje sponsorunun anlamlı katkısını içermesi gerekiyor.

Dört yıl önce €300 milyar yatırım hedefiyle başlatılmış olan AB Küresel Geçit Programı (Global Gateway) kapsamında halihazırda gerçekleştirilen ve sürdürülen yatırımların büyüklüğünün €306 milyarı aştığı ve 2027 yılına kadar €400 milyarın üzerine çıkılmasının hedeflendiği açıklandı. Küresel Geçit kapsamında yürütülen projelerin temiz teknoloji, enerji, dijital, gıda, ulaşım ve sağlık kritik değer zincirlerinde AB ile ortak ülkeler için karşılıklı fayda yaratması hedefleniyor.

Küresel Geçit Forumu'nun açılışında konuşma yapan AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Forum'un sadece program kapsamında gerçekleştirilen projelerin değerlendirmesi amacını taşımadığını, aynı zamanda çalışmaların geliştirilmesi ve ölçeklendirilmesi için yapılması gerekenler hakkında istişare fırsatı sağladığını belirtti.

AB Komisyonu'nun etkinlik ortakları olan Brüksel Jeopolitik Enstitüsü, Clingendael Enstitüsü ve Egmont Enstitüsü tarafından Küresel Geçit Forumu hazırlıkları kapsamında kaleme alınan "[Jeopolitik Çağda Ortaklıklar: Yeni Bir Stratejik Konuşmanın Zamanı](#)" başlıklı stratejik tartışma notunda Avrupa'nın sadece "kural temelli düzen" yaklaşımıyla değil, aynı zamanda jeo-ekonomik çıkarlar doğrultusunda hareket etmekte olduğuna işaret ediliyor. AB'nin yeni dış ekonomik politikasının enerji, kritik hammaddeler, stratejik sanayiler ve tedarik zinciri direnci üzerine odaklandığı açıklanarak, Küresel Geçit Programı'nın üç farklı eğilimi barındırdığı ifade ediliyor:

- Kalkınma Yardımı Yaklaşımı: Sürdürülebilir kalkınma, sağlık, eğitim, demokratik değerler.
 - Çin'e Alternatif Olma Stratejisi: Daha yüksek standartlar, yerel katma değer ve şeffaflık.
 - Pragmatik Ortaklık Modeli: Karşılıklı ekonomik çıkarlar ve stratejik fayda odaklı iş birlikleri.
- [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Arnavutluk

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen Arnavutluk'ta Başbakan Edi Rama ile bir araya geldi. Arnavutluk'un AB hedefinde ilerleme kaydettiğini ifade eden von der Leyen, özellikle son dört yıllık dönemde sürecin önemli ölçüde hızlandığını, müzakere süreci kapsamındaki altı müzakere kümesinden beşinin halihazırda açık olduğunu,

sonuncusunun önümüzdeki kısa dönemde açılmasının planlandığını söyledi. Arnavutluk'un AB müzakerelerini 2027 yılına kadar tamamlama hedefinin iddialı olduğunu ancak, AB'nin Arnavutluk'a bu süreçte destek vermeye devam edeceğini belirtti. [İnternet bağlantısı için](#)

Yapay Zeka

- AB Komisyonu, Avrupa'nın yapay zeka uygulamaları alanında ilerlemesini sağlamak için iki strateji belirledi:

- I. [Yapay Zeka Uygulama Stratejisi](#): Yapay zekanın temel sektörlerde ve kamu sektöründe kullanımının artırılmasına odaklanıyor.
- II. [Bilimde Yapay Zeka Stratejisi](#): Yapay zeka destekli araştırma ve bilimsel mükemmelliğin ilerlemesi.

I. Yapay Zeka Uygulama Stratejisi ([Apply AI](#)): Avrupa genelinde kurumların ve başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin yapay zeka uygulamalarını benimsemesi ve iş süreçlerine dahil etmelerine destek olunması hedefleniyor. Stratejinin hayata geçirilmesi için AB Komisyonu yaklaşık €1 milyar kaynak ayırıyor.

Öncelikli olarak desteklenmesi hedeflenen sanayi **sektörleri**: Sağlık ve ilaç, mobilite, ulaşım ve otomotiv, robotik, imalat, mühendislik ve inşaat, iklim ve çevre, enerji, tarımsal gıda, savunma, güvenlik ve uzay, elektronik iletişim ve kültür, yaratıcı sektörler ve medya sektörleri. İlerleyen dönemde finans, turizm ve e-ticaret gibi alanların bu sektörlere dahil edilmesi planlanıyor.

- Özellikle kamu sektörü için, açık kaynaklı AI çözümlerine odaklanarak "Avrupa'dan satın al" yaklaşımı teşvik edilecek.
- "Yapay Zeka Deneyim Merkezi" olarak dönüştürülen Avrupa Dijital İnovasyon

Merkezlerinin, AB Yapay Zeka inovasyon ekosistemine erişim noktası olması sağlanacak.

- Yapay Zeka Uygulama İttifakı olarak adlandırılan yeni yönetim sistemi oluşturulacak.
- Yapay Zeka Gözlemevi'ne yapay zeka alanındaki gelişmeleri takip ederek, yapay zekanın belirli sektörlerdeki etkisini değerlendirme görevi verilecek.

II. Bilimde Yapay Zeka Stratejisi: AB'nin yapay zeka odaklı güçlü bir bilimsel inovasyon merkezi olması temel hedef.

- Bilim uygulamaları amaçlı yapay zeka geliştirilmesi için yapay zeka kaynaklarının bir araya getirilmesini sağlayacak Avrupa Yapay Zeka Bilimi Kaynağı (RAISE) kurulacak.

- Bilim alanında yetişmiş yüksek vasıflı profesyonelleri ve genç yetenekleri Avrupa'da çalışmaya çekmek için RAISE pilot programı kapsamında eğitim ve doktora olanakları

sunmak üzere €58 milyon tutarında kaynak ayrılacak.

- Bilimsel amaçlı bilişim kapasitesine erişim için Ufuk Avrupa-Horizon Europe programından €600 milyon sağlanacak. Bu yatırım sayesinde, AB araştırmacıları ve girişimleri için yapay zeka gigafabrikalarına erişim olanağı sağlanacak.
- Ufuk Avrupa programının yapay zeka yatırımları yıllık €3 milyarın üzerine çıkarılacak.
- Bilim insanlarının stratejik alanlardaki veri eksikliklerini belirlemeleri ve yapay zekanın bilimde kullanımı için gereken veri kümelerini bir araya getirme çalışmalarına destek sağlanacak.
- AB Komisyonu veri politikalarını işletmelerin, kamu sektörünün ve toplumun ihtiyaçlarıyla uyumlaştırmayı hedefleyen "Veri Birliği Stratejisi"ni Ekim ayı sonunda sunacak. [İnternet bağlantısı için](#)

Çelik

- AB Komisyonu, küresel düzeydeki aşırı kapasiteye karşı AB çelik sektörünü korumak amacıyla Haziran 2026'da sona erecek olan çelik koruma önleminin yerini almak üzere kalıcı önlemler içeren yasa tasarısı teklifini sundu.

AB Komisyonu önerisinin temel unsurları aşağıda sıralanıyor:

- AB'ye gümrüksüz ithalat hacminin yılda 18,3 milyon tonla sınırlandırılması (2024 yılı çelik kotalarına kıyasla %47'lik azalma);
- Kota dışındaki ithalata uygulanan vergi seviyesinin %50'ye çıkarılması (halen koruma önlemleri kapsamında %25 olarak uygulanmaktaydı);
- Çelik piyasalarının izlenebilirliğini güçlendirmek amacıyla "Melt and Pour" sertifikası uygulama zorunluluğu getirilmesi.

AB Komisyonu önerilen önlemlerin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuralları ile uyumlu olduğunu ifade ediyor. AB Konseyi'nin yetkilendirmesinin ardından AB Komisyonu'nun, AB'nin DTÖ tarifelerindeki bu değişikliklerden etkilenen ticaret ortaklarıyla görüşme gerçekleştirerek, ülkelere özgü tahsisleri açıklaması bekleniyor.

AB Komisyonu'nun sunduğu tasarı olağan yasama sürecine tabi olacak ve Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi müzakereleri sonucunda nihai düzenleme ortaya konulacak. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Sınır Yönetimi

- 12 Ekim'den itibaren AB sınır kapılarında yeni dijital sınır sistemi olan "Avrupa Giriş/Çıkış Sistemi" uygulamasına başlandı. Uygulama kapsamında, üçüncü ülke vatandaşlarının AB'yi ziyaretlerine ait

giriş-çıkış verileri elektronik olarak kaydedilecek. Aşamalı olarak başlayan uygulama 6 ay içerisinde tam yürürlük kazanacak. 10 Nisan 2026 tarihinden itibaren tüm dış sınır geçiş noktalarında Avrupa Giriş/Çıkış Sistemi tam olarak faaliyete geçecek ve pasaport üzerine yapılan damgalama işlemlerinin yerini elektronik kayıtlar alacak. Bu süreç içerisinde uygulamaya hangi sınır kapılarında ve ne zaman başlanacağına üye ülkeler karar verecek. Sistem, AB'ye giriş yapanların vize süresinden fazla kalma durumlarını ve kimlik sahteciliğini tespit etmeye yardımcı olacak. Biyometrik veriler (yüz ve parmak izi) kaydedilerek, sonraki geçişlerde hızlı doğrulama yapılabilmesine olanak sağlayacak. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 20 Ekim, Enerji Bakanları Konseyi
- 20 Ekim, Dışişleri Konseyi
- 21 Ekim, Çevre Bakanları Konseyi
- 23-24 Ekim, AB Liderler Zirvesi

Konferanslar

- 20 Ekim, "Securing Europe's digital lifeline: Building resilient and competitive subsea infrastructure", www.epc.eu
- 21 Ekim, "EPC Thought Leadership Forum with Theo Francken, Minister of Defence of Belgium", www.epc.eu
- 28 Ekim, "MFF in a new era: how to finance competitiveness, security and other European Public Goods" www.bruegel.org
- 30 Ekim, "Strategic transformation for Europe's growth: investing in resilience, innovation and competitiveness", www.bruegel.org